

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 1To/98/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1121010915
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Šamko
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2024:1121010915.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Šamka a sudcov Mgr. Petra Lizúcha a Mgr. Marcely Kosovej, v trestnej veci proti obžalovaného ml. G. K., stíhaného pre prečin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 171 ods. 1 Tr. zák., o odvolaní prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 6T/29/2021 zo dňa 13.12.2022, na verejnom zasadnutí konanom dňa 24.januára 2024 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. sa odvolanie prokurátora z a m i e t a .

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 6T/29/2021 zo dňa 13.12.2022 bol obžalovaný ml. G. K. podľa § 285 písm. a) Tr. por. oslobodený spod obžaloby prokurátorky Okresnej prokuratúry Bratislava I sp. zn. 1Pv 302/2019 zo dňa 28.06.2021, pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 171 ods. 1 Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že

od presne nezisteného času do 00:20 hodiny 31.08.2019 v Bratislave na Veternej ulici u seba prechovával 1 ks plastového vrečka s tlakovým uzáverom obsahujúceho rastlinný sušený materiál, pričom expertízou Kriministického a expertízneho ústavu Policajného zboru Bratislava bolo zistené, že predložené plastové vrečko obsahovalo konope s hmotnosťou 78 mg s obsahom viac ako 20 mg účinnej látky THC, čo možno považovať za minimálne 1 obvykle jednorazovú dávku drogy, pričom Cannabis (konopa) je v zmysle zákona číslo 139/1998 Z.z. zaradené do I. skupiny omamných látok,

nakoľko nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie prokurátor v neprospech obžalovaného, ktoré odôvodnil osobitným písomným podaním tak, že obžalovaný skutočnosť, že neovláda slovenský jazyk uviedol až pri spisovaní zápisnice o výsluchu zadržaného podozrivého dňa 31.08.2019. Dovtedy spolupracoval na realizácii úkonov s príslušníkmi PZ. Z výpovedí svedkov A. Z. a Z. K. vyplýva, že u obžalovaného bola zisťovaná jeho totožnosť, pričom sa nevedel preukázať, boli u neho nájdené napodobneniny dokladov a mal policajtom uviesť, že ich má od kamaráta. Z uvedeného je zrejmé, že normálne komunikoval v slovenskom jazyku, keďže príslušníci PZ neovládali ruský jazyk. Skutočnosť, že obžalovaný porozumel poučeniu je preukázaná aj tým, že podpísal zápisnicu o vydaní veci. Je názoru, že neboli splnené podmienky na odmietnutie návrhov na vykonanie dôkazov, respektíve na aplikáciu doktríny plodov z otráveného stromu. Navrhol preto, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie.

K odvolaniu prokuratúry sa písomne vyjadril obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu tak, že navrhuje odvolanie prokurátora zamietnuť, nakoľko obžalovaný nebol poučený o práve na tlmočníka. Svedok A. Z. si nepamätal, či obžalovaný prejavil vôľu komunikovať v inom než slovenskom jazyku.

Krajský súd v Bratislave vykonal vo veci verejné zasadnutie, na ktorom prokurátorka Krajskej prokuratúry v Bratislave zotrvala na dôvodoch podaného odvolania.

Obhajca obžalovaného uviedol, že sa pridrižiava písomných dôvodov vyjadrenia k odvolaniu prokurátora a navrhol, aby bolo odvolanie prokurátora zamietnuté ako nedôvodné.

Obžalovaný uviedol, že mu je to nesmierne ľúto, že sa takáto vec stala.

Krajský súd v Bratislave podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil, že podané odvolanie prokurátora nie je dôvodné.

Podľa § 319 Tr. por. odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa založil svoje oslobodzujúce rozhodnutie na skutočnosti, že rozhodujúci dôkaz vo veci a to drogy bol od obžalovaného získaný nezákonne, nakoľko príslušníci PZ postupujúci pri získavaní dôkazu prostredníctvom vydania veci, síce formálne poučili obžalovaného o jeho právach (vrátane zákazu sebaobviňovania), avšak stalo sa tak len v slovenskom jazyku, pričom zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že obžalovaný nerozumel slovenskému jazyku slovom ani písmom. Okresný súd následne aplikoval tzv. doktrínu plodov z otráveného stromu, keď nezákonnosť získania prvotného dôkazu preniesol aj na ostatné dôkazy a z uvedeného dôvodu neprichádzalo do úvahy iné, než oslobodzujúce rozhodnutie.

Krajský súd sa s týmto názorom stotožňuje. Príslušníci PZ, svedkovia A. Z. a Z. K. zhodne vypovedali, že obžalovaného poučili iba v slovenskom jazyku, ruský jazyk neovládajú. Nepamätali si, či skúmali, či obvinený z hľadiska znalosti slovenského jazyka bol spôsobilý porozumieť odbornému textu poučenia. Z. obžalovaného vypovedala, že obžalovaný sa na Slovensku zdržiava len keď nie je v škole, čiže 10 mesiacov v roku je vo Veľkej Británii, kde navštevuje školu. Doma so synom hovoria rusky, na Slovensku navštevoval strednú školu s vyučovacím jazykom anglickým, kde nemali vôbec slovenčinu.

Krajský súd preskúmal zápisnicu o vydaní veci zo dňa 31.08.2019, pričom z nej zistil, že dňa 31.08.2019 o 00.17h vyzvali policajti obžalovaného na vydanie priesvitného igelitového sáčku s tlakovým uzáverom s obsahom neznámej zelenej sušiny rastliny, nakoľko išlo o vec dôležitú pre trestné konanie. Nasleduje predtlačený text poučenia podľa celkovo ôsmich ustanovení Trestného poriadku ako aj poučenie o zákaze sebaobviňovania a vyjadrenie obžalovaného, že žiadanú vec vydáva dobrovoľne na podklade výzvy pre účely trestného konania. Poučenie o práve na tlmočníka v zápisnici o vydaní veci absentuje. Podľa zápisnice o vydaní veci bol tento úkon skončený o 00.18h a nasledujú podpisy vyššie uvedených svedkov a obžalovaného.

Z predmetnej zápisnice o vydaní veci vyplýva, že celý procesný úkon týkajúci sa vydania veci mal trvať od 00.17 h do 00.18h, teda jednu minútu a ani neobsahoval poučenie o práve na tlmočníka. Už len táto skutočnosť evokuje pochybnosti o tom, či obžalovaný bol skutočne poučený podľa predtlačených ustanovení a v jazyku ktorému rozumie, nakoľko možno pochybovať, že by za 60 sekúnd bol obžalovaný vôbec schopný prečítať celý predtlačený text a pochopiť ho, či porozumieť mu (najmä pokiaľ ide o zákaz sebaobviňovania).

Skutočnosť, že obžalovaný mohol mať skutočne problémy s pochopením slovenského jazyka možno vyvodiť zo zápisnice o zadržaní podozrivého zo dňa 31.08.2019 (zadržaný bol o 05.15h), z ktorej vyplýva, že, na rozdiel od zápisnice o vydaní veci, bol riadne poučený o práve na tlmočníka, pričom uviedol, že je ruskej národnosti, neovláda slovenský jazyk slovom aj písmom a žiada tlmočníka. Ten mu bol následne aj zabezpečený a jeho výsluch už prebiehal za prítomnosti tlmočníka.

Z uvedeného krajský súd vyvodzuje, že žiadosť obžalovaného o zabezpečenie tlmočníka nebola len účelová požiadavka, nakoľko obžalovaný nežiadal o tlmočníka napríklad až po mesiacoch vedľa

vyšetovania a vykonania viacerých procesných úkonov, v ktorých by bol poučený o práve na tlmočníka, ale žiadal o tlmočníka ihneď ako bol o tomto práve poučený, t. j. fakticky ešte tú istú noc, keď došlo k vydaniu veci a keď sa s ním následne realizovali procesné úkony ako so zadržaným podozrivým. Aj tieto okolnosti nasvedčujú tomu, že tu vznikajú dôvodné pochybnosti o tom, či bol obžalovaný pri vydaní veci dôsledne poučený zo strany príslušníkov PZ a ak áno, či rozumel čoho sa poučenie týka.

Krajský súd je názoru, že tieto pochybnosti sú relevantné a podstatné a neboli žiadnym dôkazom vyvrátené, pričom časové údaje uvedené v zápisnici o vydaní veci, absencia poučenia o práve na tlmočníka a na ňu nadväzujúca požiadavka obžalovaného pri výsluchu ako zadržaného - podozrivého, aby mu bol zabezpečený tlmočník z jazyka ruského, nasvedčujú tomu, že pri výzve na vydanie veci nebol riadne poučený, nakoľko nebol poučený v jazyku, ktorému by porozumel a ani nebol riadne poučený o práve na tlmočníka. Ide tu preto o podstatné porušenie zákona pri získavaní rozhodujúceho dôkazu a táto nezákonnosť spôsobuje nepoužiteľnosť dôkazu získaného za použitia inštitútu vydania veci a tým aj nepoužiteľnosť všetkých dôkazov, ktoré sú z neho odvodené (napríklad znalecký posudok KEÚ PZ, ktorým bola skúmaná vydaná vec).

Pokiaľ prokurátor v podanom odvolaní uvádzal, že to, že obžalovaný rozumel slovenskému jazyku má preukazovať skutočnosť, že podpísal zápisnicu o vydaní veci, tak podľa názoru krajského súdu táto skutočnosť preukazuje len to, že sa na zápisnici nachádza podpis obžalovaného. Z toho, ale nie je možné vyvodiť, že obžalovaný nutne aj musel rozumieť slovenskému jazyku, v ktorom bol poučovaný.

Krajský súd konštatuje, že pokiaľ ide o doktrínu plodov z otráveného stromu a jej využitie v slovenskom trestnom procese, tak časť odbornej literatúry, sudcov, ale aj orgánov činných v trestnom konaní odmieta aplikovanie tejto doktríny pri nezákonnom postupe obstarávania dôkazov ako niečo cudzie v slovenskom trestnom práve, pričom preferuje teóriu vyvažovania záujmov pri hodnotení nezákonne získaného dôkazu pred doktrínou plodov z otráveného stromu.

Odvolací súd však v posudzovanom prípade nasledoval nedávne rozhodnutie Ústavného súdu SR, ktorý sa vo svojom náleze sp. zn. III. ÚS/561/2021 zo dňa 21.12.2021 jednoznačne prihlásil k aplikovaniu doktríny plodov z otráveného stromu pri posudzovaní obdobného prípadu, keď išlo o drogový trestný čin a nezákonné získanie dôkazu z motorového vozidla.

Ústavný SR teda v uvedenom náleze aplikoval doktrínu plodov z otráveného stromu, pričom uviedol, že nezákonnosť postupu obstarávania dôkazov neumožňuje, aby boli použité v trestnom konaní a to z dôvodu, že takýto postup by umožňoval svojvôľu a nezákonnosť. Podľa názoru ústavného súdu je podstatou tejto doktríny „že všetky dôkazy, ktoré boli získané nezákonne, musia byť vylúčené, pričom nie je prípustné ani využitie dôkazov, ktoré boli získané priamo alebo nepriamo, ako výsledok nezákonného zatknutia, prehliadky, výsluchu a podobne“. K uvedenému ústavný súd dodal, že využitie takýchto dôkazov je síce možné vo výnimočných prípadoch, no nesmie ísť o dôkazy nosné“. Vo veci posudzovanej ústavným súdom boli dôkazy (drogy) získané nezákonným postupom polície pri prehliadke vozidla, pričom ústavný súd dospel k záveru, že takýto postup polície spĺňa presne charakteristiku plodov z otráveného stromu s tým, že ústavný súd nevzhladol ani možnosť ustúpiť od tejto doktríny vzhľadom na verejný záujem a závažnosť skutku, keďže ide o dôkaz kľúčový a najvýznamnejší.

Krajský súd je preto názoru, že aj v danej trestnej veci bolo nutné aplikovať doktrínu plodov z otráveného stromu, nakoľko nezákonnosť v postupe polície pri získavaní dôkazu sa týkala dôkazu kľúčového, teda najvýznamnejšieho. K uvedenému krajský súd dodáva, že podľa § 119 ods. 3 Tr. por. môže za dôkaz slúžiť síce všetko, čo môže prispieť na náležité objasnenie veci, avšak zároveň toto „všetko“ musí byť získané z dôkazných prostriedkov podľa Trestného poriadku, respektíve podľa osobitného zákona. Z uvedeného vyplýva, že ak bol dôkaz získaný v rozpore s ustanoveniami Trestného poriadku, potom ani nemôže slúžiť na objasnenie skutkového stavu veci. Toto ustanovenie nadväzuje na § 2 ods. 12 Tr. por., z ktorého vyplýva, že súdy môžu hodnotiť iba zákonne získané dôkazy (argumentum slov „súdy hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom“).

Odvolací súd uzatvára, že v konaní pred súdom prvého stupňa nebol produkovaný žiadny priamy zákonný dôkaz, ktorý by jednoznačne a nepochybne preukazoval, že došlo k spáchaniu skutku tak ako je popísaný v obžalobe. Nedokázaná vina má pre obžalovaného rovnaké dôsledky ako dokázaná nevina a tým je, za použitia zásady in dubio pro reo, oslobodenie obžalovaného spod obžaloby.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti krajský súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.